

#41 – Formativní hodnocení (nejen) v online výuce

Pavλίna Loňková

---

 učímeonline.cz

> cesko.digital

Učíme online

Projekt Česko.Digital,
komunity expertních dobrovolníků

 učímeonline.cz

500 škol

Technologická pomoc

1030 zařízení

Sbírka počítačů

40 webinarů

Učíme nanečisto

>
cesko.digital

Dotazy pokládejte na:

www.Sli.do kód: #UN41

slido

Audience Q&A Session

Pavλίna Loňková

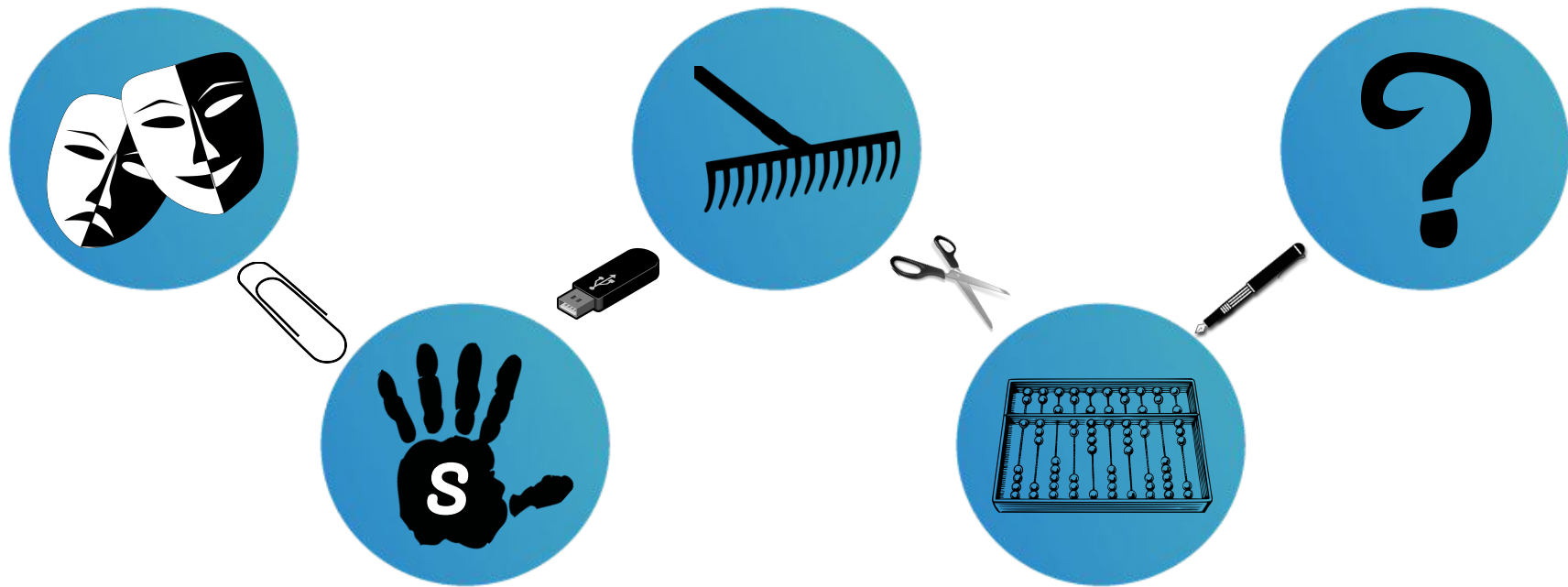
- učitelka na 1. stupni ZŠ Labyrinth Brno
- metodická a kolegiální podpora učitelů
- Pancelcino.cz

**“Dřív jsme na každé akci říkali Finsko,
teď se všude říká **FORMATIVNÍ HODNOCENÍ.**”**

Robert Plaga

CO NÁS ČEKÁ?

FORMATIVNÍ a SUMATIVNÍ HODNOCENÍ

**Když kuchař ochutnává polévku,
jedná se o FORMATIVNÍ hodnocení.**

**Když polévku ochutnává host,
jde o hodnocení SUMATIVNÍ.**

**Slovo HODNOCENÍ pro nás
často reprezentuje KONEČNÝ
ROZSUDEK místo příležitosti
ZAREAGOVAT a ZLEPŠIT SE.**

Žáci psali test. Když učitel testy ohodnotí, získá přehled o tom, kteří žáci se testovanou látkou dobře naučili (dobře jí rozumí) a kteří ne. Je-li zápis známek do ŽK to jediné, co následuje, má tento test SUMATIVNÍ funkci.

SUMATIVNÍ

- závěrečné, finální, koncové
- cílem je posoudit ZDA a V JAKÉ KVALITĚ žák ovládá dané učivo
- minulost (CO BYLO)
- směřuje "ven" (žák, rodič, škola)
- známky, body, procenta, razítka, slovní hodnocení, vysvědčení,...

FORMATIVNÍ

- průběžné, sleduje pokrok k cíli
- cílem je ovlivnit žákův výkon tak, aby dosáhl stanoveného cíle (ve vyšší kvalitě)
- budoucnost (CO BUDE)
- směřuje "dovnitř" (žáci, učitel)
- slovní komentáře (někdy ve spojení se symboly), ústní ZV, kritéria kvality, cíle,...

STRATEGIE FORMATIVNÍHO HODNOCENÍ

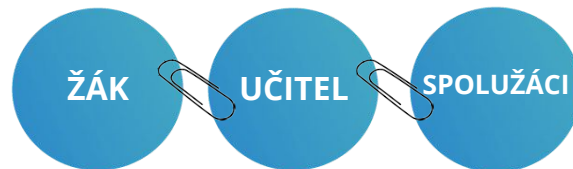
1) CÍLE UČENÍ A KRITÉRIA ÚSPĚCHU

2) DŮKAZY O UČENÍ

3) ZPĚTNÁ VAZBA

4) VRSTEVNICKÉ UČENÍ

5) SEBEREFLEXE A METAKOGNICE

CÍLE UČENÍ & KRITÉRIA ÚSPĚCHU

“Jestliže jasně vymezíme, co chceme, aby se naši žáci naučili, zvyšujeme pravděpodobnost, že se to také naučí.”

“Dnes se budeme učit o houbách.” ➔ “S oporou o obrázek popíšu základní stavbu houby.”

“Žák pochopí pojem synonyma.” ➔ “V textu vyznačím dvojice slov podobného významu.”

“Pokrok žáků v učení se zefektivňuje, pokud předem znají podobu kvalitní práce vzhledem k zamýšleným cílům.”

#BloomovaTaxonomie

“Vypočítej úlohu č. 4.” ➔ “Do sešitu vytvoř zápis, výpočet i odpověď k úloze 4.”

ZDROJE DŮKAZŮ O UČENÍ ŽÁKŮ

“Důkazy nezajišťujeme ve FH proto, abychom je oznámkovali, ale abychom z nich ZÍSKALI INFORMACE o tom, co přesně se naši žáci naučili.”

“Myslím, že tomu docela rozumí.”

“Většina žáků vyjmenuje kraje ČR a krajská města. Občas se jim pletou kraje, jejichž název není odvozen od názvu města (Vysočina). Často chybují v určení polohy kraje na slepé mapě.

produkt práce (prac. list, prezentace, zápis v sešitě, diktát, ...), výkon, pozorování

#Domněnky

EFEKTIVNÍ ZPĚTNÁ VAZBA

“ZV míří na ŽÁKŮV VÝKON, ne na žáka samotného. Obsahuje VODÍTKA pro další postup či jednání žáka a přináší VÍCE PRÁCE PRO ŽÁKA než pro učitele.”

“Jsi šikovný počítař.”

*“Řešíš gradované úlohy
v té nejvyšší úrovni.”*

“Moc Ti to nejde, ještě trénuj!”

*“Správně určíš číslo i rod
podstatných jmen. Zopakuj si
pády, trénovat jejich
určování můžeš TADY (link).”*

“2- Oprava:”

*“Na řádku, kde jsem objevila
chybu, je žlutá tečka.
Do pondělí zkus chyby najít
a slova si oprav.”*

#PopisnýJazyk

VRSTEVNICKÉ UČENÍ a VZÁJEMNÁ ZV

“Efekt vrstevnického učení může být téměř stejně velký, jako individuální výuka žáka učitelem.”

“Vyšlo to 24 cm².” → “Obsah je jako tabulka čokolády. 6 sloupečků krát 4 řádky.”

“Vzájemné hodnocení šetří čas učiteli a jsou-li žáci zapojeni efektivně, může to zvyšovat výkony těch, kteří ZV dostávají, i těch, kteří ji poskytují.”

“Bylo to dobré, řeklas to moc hezky.”

“Splnila jsi téměř všechna kritéria. Líbilo se mi, žes mluvila dostatečně nahlas.

#Modelování

Příště zpomal, budeme Ti lépe rozumět.”

SEBEHODNOCENÍ & METAKOGNICE

“Žáci potřebují čas na reflexi toho, CO se ne/naučili a JAK se to naučili.”

“Chci se zlepšit v angličtině.”

*“Dobře si pamatuju slovíčka,
ale potřebuji trénovat jejich správný zápis.”*

Učitelé by měli dávat žákům příležitosti, aby si mohli objevit a pojmenovat strategie, které jim v učení pomáhají nebo brání.

“Slohy mi nikdy nešly.”

*“Při psaní slohu mi pomáhá, když si předem
načrtnu mapu příběhu. V soustředění mě ruší
hluk i hudba, potřebuji tiché místo.”*

#JakSeUčím

PLÁNOVÁNÍ POZPÁTKU:

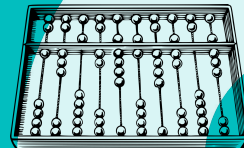
- 1) vyjasním si **CÍLOVÝ stav** (až hodina skončí, co nového bude žák umět dělat/čemu bude rozumět?)
- 2) určím zdroje **DŮKAZŮ** (z jakých zdrojů poznám, zda a v jaké kvalitě žák dosáhl cíle?)
- 3) vyjasním si očekávanou **KVALITU** (které znaky má práce žáka obsahovat, aby splnila cíl?)
- 4) volím kroky k cíli, **aktivity, metody** (jaké postupy žákovi pomohou cíle dosáhnout?)

Vytvářím příležitosti pro **VZÁJEMNÉ UČENÍ** žáků, **VZÁJEMNÉ HODNOCENÍ, SEBEHODNOCENÍ** (opřené o kritéria úspěšnosti) a **METAKOGNICI**. Žáky učím, jak tyto dovednosti rozvíjet.

ZPĚTNOU VAZBU zaměřuji na výkon žáka, co může zlepšit, předávám mu další práci.

PŘÍKLAD z praxe (CÍL)

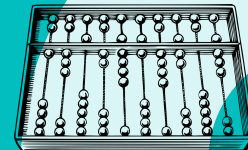

	říjen
Český jazyk	PRAVOPIS: Píšu správně známé pravopisné jevy (párové souhlásky, velká písmena).
	PRAVOPIS: Doplním správně <i>i/í/y/ý</i> po B a L uprostřed slov.
	SLOVNÍ ZÁSoba: Vysvětlím, co jsou slova souznačná, protikladná, jednoznačná, mnohoznačná a uvedu příklad.
	ČTENÁŘSTVÍ: Pravidelně čtu, prožitky a informace ze čtení zaznamenávám do online deníku podle zadání.
	PISATELSTVÍ: Píšu vlastní texty dle zadaných kritérií - popíšu postavu.

#GoogleTabulky

#MěsíčníPlán

PŘÍKLAD z praxe (OBJEVUJEME)

Pavλίna

Šerif má vysokou svalnatou postavu. Má hranatý obličej, malé oči a rovnou pusu. Jeho vlasy jsou krátké. Šerifova košile je bílá. Zdobí ji velká hvězda. Je obávaným strážcem pořádku, ostatní si ho váží, protože je spravedlivý.

 Přidat komentář

Žena Alena je vysoká a štíhlá. Alena má žluté vlasy. Má malé oči a nos jako malou bramburku. Nosí šátek kolem krku, má péro na klobouku a vestu pasek nosí kolem pasu. JE moc laskavá. Dost spravedlivá podle ní má být vše ve spravedlnosti.

 Přidat komentář

☀ ŠERIF Franta má visokou na cvičenou postavu. Franta má hranatý obličej rovnou pusou a hranatý uši. Franta na obličej středně veliký nos a oči vlasy má namíro tmavě hnědé a nemá vousi. Frantova košile je tmavě hnědá ozdobená velkou hvězda a velký hnědý klobouk. Frantovi tepláky jsou čtverečkové a velké boty na kterých cinkají hvězdy. Je spravedlivý chová se k vesnici hesky a má zlaté srdce. 🧡

 Přidat komentář

Nela má štíhlé tělo. Má středně špičatou bradu a usmívá se. Nosí koženou bundu a kostkovanou košili. Nela je velmi odvážná ale i

Zlák má trochu plnoštíhlou postavu a je malý. Má knírek klíšé zláka a hranatý obličej. Má taky kulatou bradu. Jeho oblečení je zatuchlé a staré a na hlavě má velký klobouk. Je klíšé zláka neboli jeden z nejvíce obávaných mafiánů. Ovládá nevíce černého trhu a chová se k všem jako by byly jeho podřazení.

1 komentářů

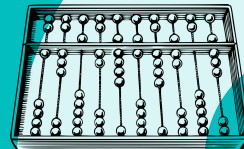
 Přidat komentář

Kovbojka je hubená a visoká. Kovbojka má oválnou hlavu a bradu trošku do špičky. Kovbojka se usmívá.

#Padlet.com

#OnlineNástěnka

PŘÍKLAD z praxe (KRITÉRIA ÚSPĚCHU)

! POPIS POSTAVY listopad

Pavλίna Loňková • 3. 11. (Upraveno 3. 11.)

10 bodů

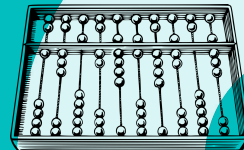
Termín odevzdání: 4. 11.

- 1) Připrav si pracovní list se třemi obrázky postav (nebo si ho vytiskni).
- 2) V hodině jsme pracovali na společném popisu jednoho obrázku na PADLETU.
- 3) Samostatná práce: na straně, kde je PRINCEZNA si vyber 1 postavu. Napiš její popis podle těchto kritérií:
  - a) Popis odpovídá obrázku.
  - b) Píšeš čitelně.
  - c) Popis obsahuje VZHLED POSTAVY (vysoká, plnoštíhlá,...), POPIS OBLIČEJE, OBLEČENÍ a JAKÁ JE (chování, vlastnosti).
  - d) Obsahuje alespoň 6 vět.
  - e) Je napsaný Tvou rukou, vyfocený a odevzdaný sem nejpozději ve středu (tedy ZÍTRA).

#GoogleClassroom

#Zadání práce

PŘÍKLAD z praxe (TRÉNINKOVÉ POLE)

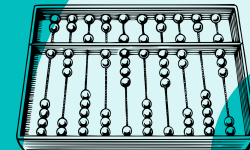
Elena je mohutnější postava a nepatří mezi ty nejvyšší. Elena má malé oči a nos jako jednu malou brambůrku a na tváři má stále úsměv. Elena je tmavovlasá a kudrnatá. Nosí velkou nadýchanou strakatou sukni a pruhované kryčko s nafouklými rukávy. Na kryčku nosí vestičku takzvaně myši kožíšek. Přez levé oko nosí puntikovaný šátek. Jako boty nosí kozačky s potpatkem. Elena je milá, přátelská a spravedlivá. Co se týče společnosti je slušná a vždy je správně oblečená. Elena je slušně vychovaná.

#GoogleClassroom

#Odevzdaná práce

Jani,
popis postavy je mnohem přesnější, než v úkolu z minulého týdne. Využíváš zajímavá slova i přirovnání. Při práci na druhé verzi se zaměř na to, aby se v textu méně opakovala slova (nosí, Elena).

PŘÍKLAD z praxe (SUMATIVNÍ HODNOCENÍ)

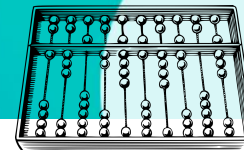

#GoogleClassroom

#FinálníVerze

**ZNÁMKA
nebo
SLOVNÍ
HODNOCENÍ**

CO SE MI OSVĚDČILO

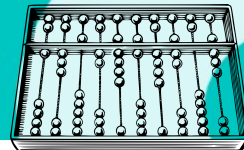

- **TÝDENNÍ / MĚSÍČNÍ PLÁN** - zkouším formulovat cíle na dané období
(ale je to náročné, pořád se učím ladit jejich formulaci, aby byly efektivní a daly se dobře vyhodnocovat)
- **FORMULOVAT KRITÉRIA SPOLEČNĚ S ŽÁKY** - pokud je společně vytváříme, zvyšujeme pravděpodobnost, že jim žáci budou dobře rozumět, zároveň díky moderované diskusi postupně budujeme konkrétní představu kvalitního výkonu
- **ONLINE TESTY** - okamžitá ZV pro žáka, jako učitel vidím, co se žákům ne/daří a můžu další hodinu plánovat podle toho. Výsledky se dají žákům/rodičům poslat.

Využívám **TRÉNINKOVÉ POLE** a **FINÁLNÍ TEST**.

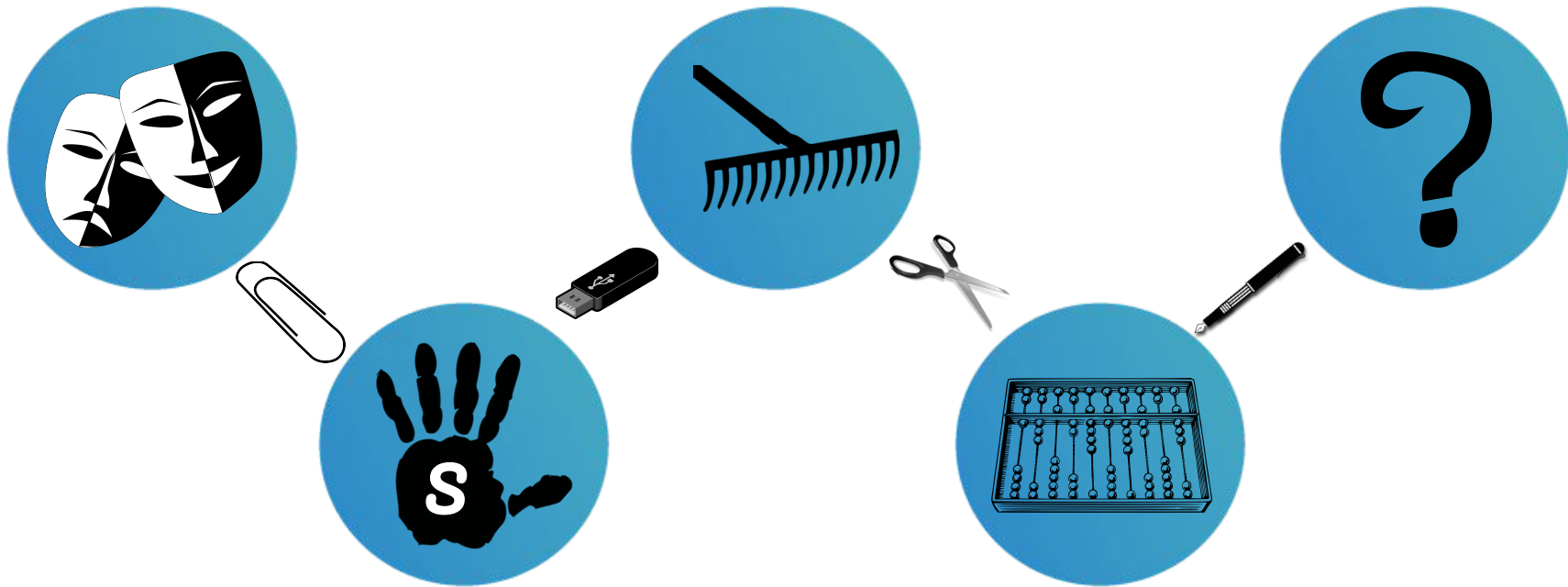
- **VEDLEJŠÍ MEET** - v G Classroom mají děti vložený odkaz na další Meet místnosti, kde si mohou v učení navzájem pomáhat (režim SP: pracuji sám / ve skupině / s p. učitelkou)

CO SE MI OSVĚDČILO

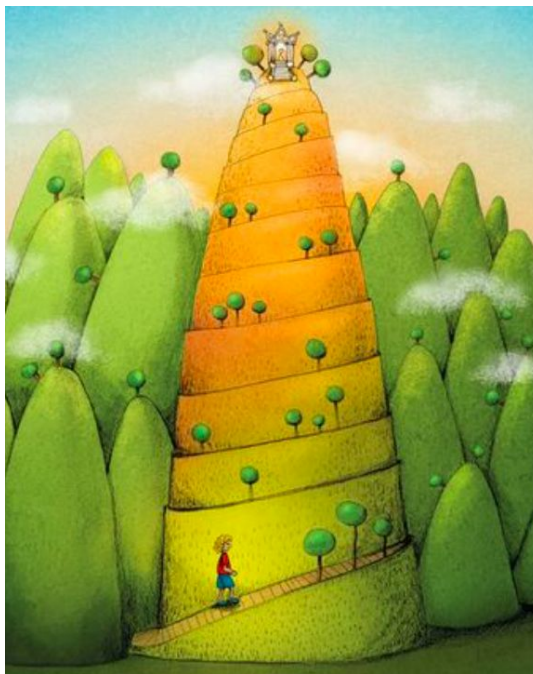
- **ANONYMNÍ PRÁCE ŽÁKA** - při hledání kvality využívám autentické práce, promítnu přepsaný text, hledáme, je-li kvalitní a proč, jak to autor zařizuje, aby kvalitní by
- **DIKTOVÁNÍ ZV** - při vytváření zpětné vazby někdy využívám převod hlasu na text (umí např. Google Dokumenty: NÁSTROJE - HLASOVÉ ZADÁVÁNÍ), šetří mi čas, kopíruji
- **PROPUSTKA** - mám připravenou otázku/úkol, žáci odpovídají na lístečky a odevzdají mi odpovědi jako propustku na přestávku, v online podobě jde o krátký kvíz
- **TOHO, KDO NEODEVZDAL ÚKOL, SE DOPTÁVAT** - Všimla jsem si, žes neodevzdal poslední dva úkoly. Potřebuješ nějak pomoci? Nebo jsi jen zapomněl? Pojdme se domluvit, co s tím...

CO JSME ZVLÁDLI...

KAŽDÁ ZMĚNA VYŽADUJE ČAS

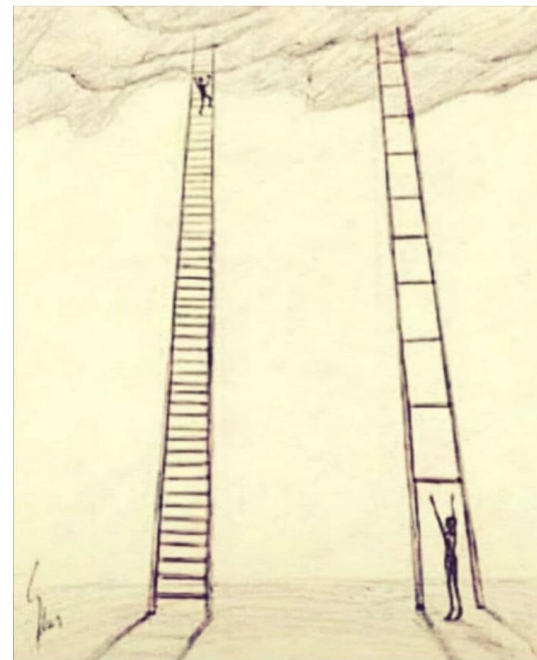
Lucie Ernestová

“Učitelská rutina je naším největším jméním, ale i břemenem. Abychom se mohli zlepšit, musíme se zároveň trochu zhoršit. Aspoň na chvíli.”

“Cíl může být vzdálený. Jeden krok ale zvládneš vždycky. A pak další...”

zdroje k FH:

www.pancelcino.cz

Emma Murphy

> cesko.digital

Další webináře

7. 11.

S Atlassem kolem světa (a stále v obýváku),
aneb zeměpis online

11. 11.

Jak podporovat učení všech žáků

18. 11.

Labyrinthem hodnocení v praxi

19. 11.

Wellbeing a podpora žáků s nepříznivými
podmínkami v distanční výuce

Pojďme na dotazy

www.Sli.do kód: #UN41

slido

Audience Q&A Session

Další webináře

7. 11.

S Atlassem kolem světa (a stále v obýváku),
aneb zeměpis online

11. 11.

Jak podporovat učení všech žáků

18. 11.

Labyrinthem hodnocení v praxi

19. 11.

Wellbeing a podpora žáků s nepříznivými
podmínkami v distanční výuce